

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
V. gyed évre 20 L — b.
Egy hóra . . 7 L — b.
Nyilttér sora 6 L — b.
Hrd. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
va árnappal reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diósné Odón.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Székely népünk megmozdult.

Hitvallásos iskoláit nem engedi elpusztulni.

Sokan azt gondolták, hogy székely népünk legnagyobb része teljesen átadta magát a nemzetdörögtségnek s faji fennmaradásunk legfontosabb biztosítékai, felekezeti iskoláink érdekében nem fog, nem akar áldozatot hozni. Erre rácsófoltak a tények. Községeinkből egymásután érkeznek a legörvendetesebb hírek, melyek arról számolnak be, hogy székely népünk megértette azt, hogy itt a tizenkettedik óra, hiába várjuk a román államtól az állam terheinek viselése következtében minket igazságosan megillető és a békeszerződésekben az egész világ lelkiismerete előtt is megígért államségélyt, ezt megkapni nem fogjuk soha, mert a román állam érdeke az, hogy csak román tanítványú román állami iskolák legyenek, csak román nyelven történjék az iskolázás minden vonalon. Ez érdeke, ezt keresztül is akarja vinni és meg is fogja valósítani, hogyha mi nem állunk védőfalat iskoláink körül. Ezt már székely népünk megértette! Az áldozatkészségnek oly megindító példáit láttuk, ami megerősít jövőnkbe vetett hitünkben és reménységünkben, biztosít a felől, hogy nem pusztulunk el, nem feledjük el édes anyanyelvünket s ezután is magyarok leszünk érzésben, gondolkodásban, nyelvünkben és hitünkben. Ime egy pár megható példa: Kézdiszentkeresztben, karácsony második napján a népgyűlés után jöttek az adakozások. Egy leány is odajön. Átnyújt 100 leut s azt sugja: „Én ezt megspóroltam, odaadom, csak a nevetem ne írják ki, hogy édes apámék ne tudják meg s ők is adjanak.” A kis Zonda József iskolás gyermek 10 leuját keresi elő s odaadja a magyar és katolikus iskoláért, mert ő is magyar akar mindig maradni. Gáspár Géza fiatal legény szintén szívesen adja oda 30 leuját. Bálafalván, ahol állami iskola is van, a legszegényebb emberek is tehetségükhöz képest szépen adakoznak, még a kis iskolásgyermek is szívesen nyújtja át, amit a karácsonyesti szokásos éneklésért ajándékkul kaptak. Bereckben kimondották, hogy aki kivonja magát a tehetsége szerinti adakozás alól, nem fogják engedni, hogy a pap a házukat vízkeresztkor megszentelje. Ez csak néhány példa, de van még nagyon sok, amelyek érdemesek volnának arra, hogy a székely nép jelen küzdelmei történetének aranykönyvébe feljegyezzék és megörökítsék. Nem tudnám elhinni, hogy legyen még egy község, legyen egy magyar ember, aki ne sorakoznék lelkesedéssel iskolái mögé s rut fősvénységből néhány leuért engedné földadni iskoláját, hitét, fáját, jövőjét. Nem hiszem, hogy akadjon elfásult lélek, aki csökönyösségével kitenné magát az unokák átkozódó szemrehányásának: „Apáink kis áldozatkészséggel megmenthették volna magyarságunkat, de zsongorik voltak, érzéketlenek voltak s ezért most mi elfeledtük nyelvünket, írásunkat, már nem is a mi édes anyanyelvünkön imádkozunk!”

Hiszem, hogy iskoláinkért való áldozathozatalban versenyre kel minden magyar község s megmutatja, hogy a székely nemcsak fegyverrel teljesítette a világháború harcterein kötelességét, hanem nemeslelkű adományaival megmenti a magyar kultúra végvárait: a magyar felekezeti iskolákat!

Dr. Jénáki Ferenc.

A katolikusok tea-estélye.

A nagy siker jegyében és kellemes hangulatban folyt le a r. kath. egyházközség dec. 30-iki tea-estélye. A siker annál meglepőbb volt, mert félni lehetett, hogy a másnapi Szilveszter esetleg sokakat vissza fog tartani az estélyen való megjelenéstől. Az asztalok körül már tönötten ültek, amikor még mindig gyűlt a közönség.

Rövid, de szép műsor vezette be az estét. Az ujonnan alakult szalon-zenekar nyitánya és zárószáma között Benke Klára adott elő igen ügyesen egy monológot, majd Albert Vilma tanárnő énekelt el igen kellemes hangon és nagy hatással néhány magyar népdalt. A szalon-zenekar játéka alatt a közönség nagyon hangosan teázott és beszélgetett, amit nem a zene, hanem a hallgatóság rovására írunk. Ez volt az est egyetlen zavaró momentuma.

Műsor után a felszolgáló leányok hamarosan szétszórták a különböző ételeket és italokat, hogy kezdetét vehesse a tánc. Késő hajnali óráig oly tömegesen, jó kedvvel és kitartással táncoltak a párok, hogy ezt a hangulatot és kedvet akármelyik nagy bál megirigyelhetné volna.

—y.

A szentkatolnaiak a felekezeti iskoláért.

Tudósítónk írja: Szentkatolna község áldozatkészségben nem maradt hátra a többi községek mögött. December 31-én, vasárnap délután hitközségi közgyűlést tartott az egyházi főhatóság által elrendelt iskolaadó ügyében.

Baka János plebános a közgyűlést megnyitván, ismerteti a főpásztori leiratot, majd Tóth Balázs főgimnáziumi tanár tartalmas beszédben hívja fel a hitközséget nemes áldozatkészségre fajunk és hitünk érdekében s megmagyarázza a módokat is, melyek szemeltartásával a rendelet könnyen megvalósítható.

Dr. Jénáki Ferenc főgimn. tanár rámutat azokra a veszélyekre, amelyek iskoláink gyáva feladásából származhatnak.

A közgyűlés belátva iskoláink fennmaradásának nagy fontosságát, bizottságot küld ki Györbő András vezetésével, hogy megállapítsa kinek-kinek anyagi helyzete szerint a beszolgáltatandó összeget. A teljes összhangot csupán egyetlenegy ember akarta megzavarni, aki meggondolatlan és magyar emberhez nem illő kijelentéseivel megbotránkozta a közgyűlést. Azonban senki sem azonosította magát az izgága emberrel.

Egy jó családból való, 4 középiskolát végzett fiatal tanulóinak felvételére
Politzer Lajos, divatáru kereskedő.

HIREK

Szerda, január 3.

— **Ref. dalárdánk mulatsága.** Még csak három nap választ el a farsang első mulatságától, a ref. Dalárda szombati műsoros-estélyétől. A jegyeket a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. árulja. Az est programja — a kibocsátott meghívó szerint — a következő: 1. Nyitány: Szőke Jenő zenekara. 2. Jelige. Ima a Dalárdától. 3. Felolvas: Szabó Jenő ref. lelkész. 4. Népdalegyveleg: Dalárdától. 5. Szaval: Paál Lajos ref. lelkész. 6. Régidal: Dalárdától.

— **A Pásztortűz-estre** még négy páholy van, mely nincs lefoglalva. Aki elő akar jegyeztetni, siessen tehát az előjegyzéssel. A földszinti ülőhelyek előjegyzése is folyik, ezek közül is azonban már sokat lefoglaltak. Az est programját a jövő számban közöljük. Az estén Walther Gyulán, Reményik Sándoron és Pálos Istvánon, a Pásztortűz szerkesztőin kívül résztvesznek egy-egy számmal Szabó Jenő, Ujlaky János, Elek György dr., Elek Dóra, Szilveszter Klári, dr. Dávid István és a szimfonikus zenekarból kvartettben Zelt-Györfi Wertán-Kramberger. A jegyek előjegyzését és árusítását a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r. t. vállalta.

— **Halálozás.** Bardoc János járásbírói hivatalosolga tegnap hirtelen meghalt városunkban. Jóravaló, szerény ember volt, aki habár utóbbi időben betegeskedett, még új napján is feljárt a hivatalba. Holnap temetik.

— **Álarcos-bál.** A vegyes Ipartársulat is készülődik a jan. 20-iki álarcos estélyére. Ez lesz a szezon első álarcos bálja.

— **Utcai kabaré.** Tegnap este a kaszányával szemben fekvő Ráduly-féle kocsmából nagy mulatság zaja hallatszott ki. A cigány huzta, a nótá szökött s a nótá-zeneszóba szóváltás csattant bele. Egyszerre csak kinyílt a kocsmák ajtója és egy vendég kirepült, utána pedig víz loccsant s a repülő pasas, mint nyári záporok a zöldlevél béka, elterült az utcán. Ugy látszik, hogy még sorra került volna néhány vendég, mert rimázkodások hangja szűrődött ki a félig csukott ajtón:

— Ne öntsön le kisaszony, hisz én nem is bántottam magát.

Erre ketten-hárman, legények, kitódulának az ajtón, hogy felszedjék az utca jegére kirepített társukat. A zajra a Vasut-utcában posztoló rendőr is figyelmes lett és a kocsmák felé indult, mire a legények visszazsaladtak a kocsmába és ott hagyták kirepített társukat az utcán. Most a rendőr a földön fekvő pasast vette vállat alá, azonban ez, mint aki keveset tud a világról, nem akarta bementeni nacionálját. A katonák is kitódulának a laktanyából és oda-szóltak a rendőrnek:

— Hagyja már, nem látja, hogy „megdöglött.”

A rendőr erre elindult, hogy segítséget hozzon és távozásakor odaszólt a földön fekvőhöz:

— Majd felállasz mindjárt!

A rendőr távozására meglevenedett az utcai csomag, felemelte a fejét, majd talpra ugrott és a rendőr felé hadonászva, kiáltozott:

— Gyere csak vissza, most fogj meg!

A rendőr nem is kérte magát. Futólépésben szaladt vissza a kidobott pasas felé, mire ez meggondolta a dolgot, lábait gyors mozgásba hozva, Orosz-falu irányába kezdte meg visszavonulását. A legény futott, a rendőr utána. Talán ma is futnak, ha meg nem álltak...

Barcsa Miklós.

Lapzártakor vesztük megilletőve a szomorú hírt, hogy Barcsa Miklós, a régi magyar bírói karnak egyik érdemes, tisztas alakja 65 éves korában városunkban meghalt. Hónapok óta betegeskedett, míg aztán most végül a halál megváltotta szenvedéseitől. Temetése f. hó 5-én lesz.

— **A világ legnagyobb városai.** Berlinből jelentik: A statisztikai hivatal elérte a négy-milliókétszázhezretet. A világ legnagyobb lakossággal bíró városainak mostani sorrendje a következő: New York, Sanghai, London, Berlin.

— **Pásztortétel Lemhényben.** Alkalmi tudósítónk írja: Amint minden évben, úgy most is, december 24-én és 25-én este 7 órai kezdettel jótékony célú pásztortétel előadásában gyönyörködött a lemhényi közönség apraja nagyja. Az alsó részen Lakatos R. tanítóné, Bene S. és Dénes Béla tanítók, a felső részen Tuzson I. tanító buzgólkodtak a szent ügy érdekében. Azt vártuk a gyerekszereplőktől, amit tanítójuk, oktatójuk beléjük öntött, beléjük szuggerált. A lankadatlan munka megtermé gyümölcsét. Minden gyermek mesterei alakította volt szerepének, mindenik egyéniséget vitt saját szerepébe.

Nem tudom, a tanítók pedagógiai érzékének tulajdonítható-e, avagy a felnőttek szerepébe magukat beleélni akarók csengő hangjának, vagy tiszta gyermekszemek naiv tekintetének, hogy ezek a gyermekek a hallgatóság figyelmét annyira lekötötték, elbűvölték, meghatótták.

Habár Heródes dekorált papirkoronájával és fakardjával is abszolút zsarnok fejedelem, kit rettegve tisztelt Judea, a napkeleti csillagtól mégis megilletve, mi is sietünk a három királylyal felkeresni, leborulva imádni Őt. Ott vannak a betlehemi pásztrok is, kik az imént hagyák magukra nyájukat. Mindnyájan hívő lelkek a maguk természetességükben. Az angyalok karában szinte az eget látjuk alászállni a földre, amely rombadönti a zsarnokságot minden gőgjével és erőszakával, hogy világosságot teremtsen a hívő lelkekben. Az ünnepet Pénzes plebános lelkes beszéde zárta be. Köszönetet mondott a tantestület tagjainak, hogy ezen nehéz drágasági viszonyok közepette is nem sajnálva fáradságot és áldozatkészséget, betanították a gyermekeket a gyönyörű isteni játék előadására. Hogy most is ugyanazon lelkesedéssel oktatják, nevelik a csemetéket, mint azelőtt. De köszönetet mondott a szülőknek s általában az érdeklődőknek, hogy nagyszámú megjelenésükkel emelvén az ünnepély fényét, lehetővé tették annak erkölcsi és anyagi sikerét. A befolyt összeg iskola alapjára fordítottatik.

— **Blokkot kell adni minden fogyasztónak.** A pénzügyigazgatóság közli. A pénzügyminisztérium forgalmi és luxus adó osztályának f. évi december hó 8-án kelt 212773/922. számú rendelete értelmében értesítetnek az összes városi és fürdőtelepi vendéglősök, kávéházak, cukrászdák, sörözők, bodegák stb. tulajdonosai, hogy a hol bármilyen ital és ételneműek, bármely csekély mennyiségben szolgáltatnak ki s a fogyasztó közönségnek ezekről blokkot nem adnak, első esetben pénzbírsággal s ismétlés esetén pedig az engedély elvonásával fognak büntettetni. A fentiekért a tulajdonos személyzete is felelősséggel tartozik.

— **Újból fenyeget a keleti háború.** A kisázsiai török hatóságok Moszul ellen katonai lépésekre készülnek. A demobilizációs intézkedéseket az egész vonalon visszavonták és csapatokat szándékoznak küldeni Moszul ellen. Az angol hajóraj ismét Konstantinápoly felé indult el. Az angol lapok a keleti helyzetet igen kritikusnak tartják.

— **Drágulnak a pesti lapok.** Budapestről jelentik: Január 1-től az összes budapesti lapok száz százalékkal emelték előfizetési árait.

— **Oroszországban 120 millió a tandíj.** A Mercure de France rendkívül érdekes tanulmányt közöl legutóbbi számában a bolsevik közoktatásügyi politikáról. Az orosz iskolákban ma az a helyzet, hogy az állam még azt a támogatást is megvonta az iskoláktól, amelyben a régi rezsim alatt részesültek, a tandíjat pedig oly magasra emelték, hogy a szülőknek egy gyermekért nem kevesebb, mint százhusz millió rubel tandíjat kell fizetniük. Anyagi esz-

közök hiányában vidékenként az iskolák husznyolcvan százalékában egyáltalán nincs tanítás, a többi iskolákban pedig könyvek és tanszerek nélkül folyik az oktatás. A bolsevik iskolázási reform abban állott, hogy eltörölték az elemi-, közép- és felsőiskolákat és ezek helyett behozták a „munka egységes iskoláját.” Minden iskolában más-más módszer szerint történik a tanítás, ami azt eredményezi, hogy az iskolakerülők és analfabéták száma egyre növekszik. A cikk ezenkívül a statisztikai adatok tömegével szemlélteti, milyen mélyre sülyedt a népoktatás a bolsevik uralom alatt.

— **A „Havasi lenyő”** sósorszesz legjobban bevált aromatikusan bedörzsölő szer inak és izmok erősítésére. Eredményesen használják erősítés és erőmegújítás céljából nagyobb turák után. Kapható mindenütt!!

A 28-as.

— A Kolozsváron megjelenő 28-as heti élelaphöz közlünk néhány izelítőt. —

Ó, azok a szobalányok.

A nagysága és a háziarát egyedül.

A szobalány véletlenül betoppan.

A nagysága halálra rémül.

— Ne féljen a nagysága, nem árulom el, haragban vagyok a nagyságos urral.

Egy szobalány naplójából.

— Én mondtam a naccságának, hogy ne tétesse a miderjibe is bele a kezdobetűt. Akkor nem adott rá semmit. Most meg baj van miatta. Ott vót a zur látogatóba egyik nőtlen barátjánál, oszt széjjel talált mindenfélét, oszt megismerte a naccságának a miderjit is.

Mi a pikáns?

Hadi ur beállit egy képkereskedésbe.

— Egy pikáns képet vennék.

A tulajdonos megáll egy kép előtt, rámutat és azt mondja:

— Tessék.

A festmény egy csukott bérkocsit ábrázol.

— Mi ezen a pikáns? — kérdi Hadi ur naivul.

— Hát tudja az ur, hogy mi történik odabent?

28-as természetrajz.

Állattani ismeretek felnőttek részére.

— Az illusztrációkat tessék hozzáképzélni. —

A kibic.

Kétlábú állat és különös ismertetőjele: a határtalan szemtelenség. A kártyaszobák legesetebb zugaiban falkákban tanyázik és onnan csap le a védtelen játékosokra. A ragadozók közé tartozik. Míg a szerencsétlen játékos cigarettára gyújt, elragadja a pénzét az asztalról és diadalmasan visszajogja:

— Ezt az én kibicelésemnek köszönheti. Különbben holnap megadom.

És másik asztalhoz ül. A professzionista kibicnek naponként átlag 400—500 leut keresnek. Legtöbb házat vásárolt a kibicelésből. A kibic sohasem kártyázik, mert tudja, hogy azon nem lehet keresni, de azért mindenkit játékra csábít. A modern természetrajz többféle kibicet különböztet meg:

1. Ama'ör, aki csak rosszmájuságból kibicel.
2. Professzionista, aki a kibicpénzből tartja el tiztagu családját.
3. Bérkibic, akit az egyik játékos megfizet, hogy a másikat kibiceljen.
4. Vértibic, akit egy játékos megfizet, hogy a másik játékos rossz lépésekre csábítsa.
5. Pofkibic, akit a játékosok felháborodásukban összevernek.

A kibicpályán az életveszély dacára sok egyén működik. A kibic sohasem hal meg természetes halállal, mert a vesztőjátékos előbb utóbb agyonveri. A döglött kibicet senki sem sajnálja.

TANULÓLEÁNYT

fizetéssel azonnal felveszek. Szántó Gyula.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság vállalkozásában.

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

5295/1922. szám.

Hirdetmény.

Alólirott városi adóhivatal közhírré teszi, hogy az 1921/22. 1922/23 évekire kirótt III. oszt. keresetadó jöv. és vagyonadó pótkivetési lajstroma és ugyan ezen évekre a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kivetési lajstroma 1923 január 8-tól január 11-ig 8. napi közszemlére ki van, téve Az érdekeltek megtekinthetik a városi adóhivatalnál.

Targul-Sacuene, la 2. Januare 1923.

A városi tanács:

Cosma,
pt. primar.

11/1923. szám.

Hirdetmény.

Alólirott városi adóhivatal közhírré teszi, hogy az 1923. január 1-től 1923 március hó 31-ig az utolsó negyedre járó állami és községi adók esedékessé váltak.

Felhívjuk az adóhátalálkosokat, hogy a tartozásukat 8. nap alatt a városi adóhivatalnál fizessék be, mert ellenesetben végrehajtás utján lesz behajtva és utána késedelmi kamat és behajtási illeték lesz felszámítva.

Targul-Sacuene, la 2. Januare 1923.

A városi tanács:

Cosma,
pt. primar.

A volt Farkasné-féle felső malom

6 hold földdel szabadkézből eladó.

Értekezni lehet: FRCSKA PÁL tulajdonosnál.

Sok pénzt takarít meg,

ha megkóstolja a

világosi Özv. Grishaber Mórné Erdélyszerte ismert borpincéjéből

érkezett jó **boraimat.** Nagyban vételnél zamatu — 8 leu.

Házhoz vive literenként 10 leu.

Özv. Janosó Ernőné

dohányáruda, Kézdivásárhely.

Keresek megvételre: Egy 500—1000 holdas búkk és egy 20—50 holdas csere erdőit kitermelésre. Ajánlatokat Zsarnovszky Károly Kézdivásárhely, Wesselényi-utca 23. kérék.

Gelence községben, melynek lakossága 4000,

mozi és színielőadásokra

alkalmas helyiség, állandó színpaddal mindig bérelhető, esetenként megegyezés szerint. A helyiség 18 m. hosszú és 15 m. széles. A terem jól fűthető. Szíves megkeresések: **Szőcs H. János és Józsefhez** intézendők, mint tulajdonosokhoz.

Eladó: egy kőház,

mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, mosókonyhaból, 2 pincével, kúttal, melléképületekkel, dísz-gyümölcsös és konyhakerttel. — A lakás azonnal átvehető. — Felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

Eladó: 3 drb. hordó 1600, 1700 és 1800 literes, amit bornak, vagy esetleg szesznek lehet használni, 2 drb. új állapotban levő malomkő felszerelésével együtt, 1 körfűrész felszerelve és 1 drb. jó állapotban levő bornak, vagy szesznek alkalmas szivattyú. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

Egy vadonatur **mahagoni hálószoba** helyszüke miatt eladó. Értekezni lehet:

Itj. Szotyory Sándornál, Kézdivásárhelyen.

Az

Erdélyi Bortermelőknél

a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár alatti

— pincéjébe több vagon igen kitűnő —

BOR

ÉRKEZETT.

Árak: 6.— 7.— 8.— és 9.— leu.

Kézdivásárhelyen, a Temető utca 4. sz. alatti

FAHÁZ

kerttel, udvarral, melléképületekkel együtt ELADÓ. Értekezni lehet dr. K. Kovács István ügyvéd irodájában.